

การบูรณาการเชิงสหวิทยาการ ส่งเสริมสมรรถนะเพื่อการปรับเปลี่ยนทัศน
(Transformative Competencies) ในรายวิชาสังคมศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 /3
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระดับอนุบาลและประถมศึกษา
Interdisciplinary Integration promote Tranformative Competencies for , Chiang Mai
University Demonstration School (Kindergarten and Primary Levels)

ฉัตรธาวิน สุพรรณ¹ และ ชรินทร์ มั่งคั่ง²
Chatthavin Suphan¹ and Charin Mangkhang²
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่^{1,2}
Faculty of Education, Chaingmai university, Thailand^{1,2}
E-Mail: pongsathonkorkeaw@gmail.com¹

Received February 20, 2023; Revised June 27, 2023; Accepted June 28, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการนำเสนอการบูรณาการเชิงสหวิทยาการ ส่งเสริมสมรรถนะเพื่อการปรับเปลี่ยนทัศน (Transformative Competencies) ตามแนวคิดเข็มทิศการเรียนรู้ 2030 ของ OECD (OECD Learning Compass 2030) ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับปี 2030 (Sustainable Development Goals for 2030) ขององค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) ส่วนสำคัญในเข็มทิศการเรียนรู้ 2030 ของ OECD คือสมรรถนะเพื่อการปรับเปลี่ยนทัศน (Transformative Competencies) ซึ่งในบทความนี้ได้นำเสนอการบูรณาการเชิงสหวิทยาการ ซึ่งเป็นตัวแทนในการจัดการเรียนรู้เพื่อการปรับเปลี่ยนทัศนเรียนรู้ (transformative learning) เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระดับอนุบาลและประถมศึกษา มีเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะเป็นนักนวัตกรรมขั้นเลิศ เท่าทันการเปลี่ยนแปลงพร้อมปรับตัว เป็นบุคคลในสังคมเพื่อการเรียนรู้ มีคุณภาพชีวิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเป็นพลเมืองไทยบนวิถีโลก

คำสำคัญ: สมรรถนะเพื่อการปรับเปลี่ยนทัศน; การบูรณาการเชิงสหวิทยาการ

Abstract

This introduces the interdisciplinary integration and transformation capabilities. According to the concept of learning compass of OECD in 2030, and according to the 2030 Sustainable Development

Goals. UN 2030 Development Goals: The key part of the OECD 2030 learning compass is the ability to change concepts. Transformation ability: This article introduces interdisciplinary integration, representing learning management, to change the concept of learning. (Transformative learning) Develop students' abilities according to the background of the model school, Chiang Mai University Demonstration School (Kindergarten and Primary Levels). The goal is to train learners to become excellent innovators, keep up with changes and adapt to learners in society. With an environmentally friendly quality of life, he has become a Thai citizen in the world.

Keywords: Interdisciplinary Integration; Transformative Competencies

บทนำ

การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันที่ต้องคำนึงถึงการจัดการเรียนรู้ที่มีอย่างหลากหลายและสอดคล้องให้ตรงกับผู้เรียนที่มีความหลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทโลกและสังคมที่แปรผันไปอย่างรวดเร็ว . การศึกษาเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาประเทศให้เท่าทันกับความเป็นพลวัตโลกที่มีความสามารถในการเรียนรู้และปรับตัวต่อสถานการณ์ใหม่ๆ โดยการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีแนวคิดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ใหม่และสร้างสิ่งใหม่โดยการใช้กระบวนการทางปัญญา กระบวนการทางสังคมและให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์และมีส่วนร่วมในการเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ ดิเรก วรณเคียร (2560) การจัดการศึกษาในประเทศไทยตามแผนนโยบายตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่เน้นให้การศึกษาไทยเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของศตวรรษที่ 21 เพื่อตอบสนองทรัพยากรมนุษย์ที่มีทักษะสำคัญต่อความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในอนาคต อย่างไรก็ตามความท้าทายของการศึกษาไทยที่ต้องคำนึงถึงวิธีการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่ที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะ (Competencies) และทักษะที่จำเป็นของผู้เรียน ฮิวจ์ เดลานี (2562) ที่มีความสำคัญสำหรับศตวรรษที่ 21 เช่น การปรับตัว การคิดเป็นระบบ การสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหา และการทำงานร่วมกับคนอื่น ซึ่งเป็นทักษะที่นำไปใช้ได้ สถานการณ์ที่แตกต่างกัน ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญต้องจัดให้สอดคล้องกับความสนใจ ความสามารถและความถนัดเน้นผ่านกรอบแนวคิดสำคัญคือการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Mutidisciplinary) โดยการบูรณาการความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ เพื่อจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย ผู้การพัฒนาศึกษาอย่างหลากหลายคือ พหุปัญญา Gardner(1993). ยิ่งไปกว่านั้นกรอบการเรียนรู้ที่องค์การความร่วมมือเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและพัฒนา หรือ (Organization for Economic Co-operation and Development – OECD) นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับเข็มทิศการเรียนรู้ 2030 ของ OECD (OECD Learning Compass 2030) ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์ที่มุ่งหมายสำหรับอนาคตของการศึกษา สนับสนุนเป้าหมายที่กว้างขึ้นของการศึกษาและให้ประเด็นพื้นฐานไปสู่อนาคตที่สังคมโลกต้องการ ส่วนหนึ่งในเข็มทิศการเรียนรู้ 2030 ของ OECD คือสมรรถนะเพื่อการปรับเปลี่ยนมโน

ทัศน์ (Transformative Competencies) กล่าวคือเป็นการแสดงออกของการนำความรู้ไปปฏิบัติเพื่อนำความรู้ไปใช้จริง โดยมีผู้เรียนเป็นแกนกลางในการเป็นตัวแทนการปรับเปลี่ยนทัศนคติในอนาคต โดยผู้เรียนจะต้องผ่านการมีส่วนร่วมในบริบทการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยมีสมรรถนะที่สำคัญที่จะเกิดขึ้นต่อผู้เรียน 3 ประการได้แก่ การสร้างสรรค์คุณค่าใหม่ (Creating New Value) การจัดการความตึงเครียดและข้อขัดแย้ง (Reconciling Tensions and Dilemmas) และการมีความรับผิดชอบ (Taking Responsibility) ตามแนวโน้มปัจจุบันที่คนรุ่นใหม่จะเปลี่ยนงานข้ามสาขาวิชาชีพที่หลากหลาย ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถในการนำทักษะที่มีไปปรับใช้ในสภาพแวดล้อมใหม่ เพื่อตอบสนองของความต้องการที่เพิ่มขึ้นสำหรับคนรุ่นใหม่ในการสร้างสรรค์ รับผิดชอบและตระหนักรู้ต่อสังคมโลกในอนาคต อัครวัฒน์ ศรีสวัสดิ์ และ โชคชัย ยืนยง (2564)

จากการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาสังคมศึกษาผู้วิจัยมองเห็นถึงการจัดการเรียนการสอนผ่านการบูรณาการศาสตร์เชิงสหวิทยาการ (Multidisciplinary) โดยร้อยเรียงเนื้อหาสาระในวิชาต่างๆมาเชื่อมโยงและสัมพันธ์กันโดยสอนแยกตามรายวิชาและบางเรื่องสอนร่วมกันผ่านกิจกรรมซึ่งจะเน้นให้ผู้เรียนได้นำองค์ความรู้ไปใช้เป็นหลัก ใช้ห้องเรียนผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมเพื่อเพิ่มพูนทักษะการโต้ตอบ การคิดวิเคราะห์และความคิดสร้างสรรค์ การจัดการเรียนรู้ดังกล่าวอาศัยประสบการณ์เดิมของผู้เรียนควบคู่ไปกับการมีปฏิสัมพันธ์กับคนในสังคม(ห้องเรียน) Hake (1998) เพื่อพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระดับอนุบาลและประถมศึกษา มีเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะ เป็นนักนวัตกรรมขั้นเลิศ เท่าทันการเปลี่ยนแปลงพร้อมปรับตัว เป็นบุคคลในสังคมเพื่อการเรียนรู้ มีคุณภาพชีวิตเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และเป็นพลเมืองไทยบนวิถีโลก อีกทั้งสอดคล้องกับสมรรถนะเพื่อการปรับเปลี่ยนทัศนคติ (Transformative Competencies) ดังที่กล่าวมาข้างต้น เพื่อในอนาคตเมื่อผู้เรียนจบการศึกษาภาคบังคับจะต้องเข้ารับการสอบเพื่อประเมินคุณภาพของระบบการศึกษาในการเตรียมความพร้อมให้ประชาชนมีศักยภาพหรือความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือ PISAสถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2022). ซึ่งจะเน้นการประเมินสมรรถนะของผู้เรียนเกี่ยวกับการใช้ความรู้และทักษะในชีวิตจริงมากกว่าการเรียนรู้ตามหลักสูตรในโรงเรียน หนึ่งใน การประเมินสมรรถนะของผู้เรียนคือการประเมินสมรรถนะการอยู่ในสังคมโลก (Global Competence) มีส่วนเกี่ยวข้องกับการอยู่ร่วมกันในสังคมโลกในด้านของความสามารถในการทำงานและการดำเนินชีวิต สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2018)

ทำให้ผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงการนำวิชาสังคมศึกษาที่เป็นส่วนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SMART Community คือการเรียนรู้กับสิ่งที่อยู่รอบตัวของผู้เรียนไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่มีชีวิตหรือไม่มีชีวิต รวมกันเป็นองค์ประกอบหนึ่งในสังคม ซึ่งกระบวนการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวผ่านการบูรณาการเชิงสหวิทยาการทุกศาสตร์วิชาที่โรงเรียนจัดทำขึ้น ทั้งนี้ผู้สอนเล็งเห็นถึงทักษะและสมรรถนะที่สอดคล้องระหว่างกระบวนการทำกิจกรรม ซึ่งจะปรากฏอยู่ในบทที่ 3 ของวิจัยเล่มนี้ ดังนั้น คุณภาพของหลักสูตรการศึกษาตลอดจนสมรรถนะและทักษะของผู้เรียน เพื่อพัฒนาทักษะที่สังคมโลกต้องการเกิดขึ้นให้ได้ โดยอาศัย

วิธีการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน จึงเป็นกุญแจสำคัญที่ตอบสนองต่อความคาดหวังและเป้าหมายในการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระดับอนุบาลและประถมศึกษา เช่นเดียวกับวิสัยทัศน์ขององค์การยูนิเซฟแห่งประเทศไทยที่เล็งเห็นถึงการลงทุนในการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนและเท่าเทียมของประเทศไทย สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2022)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาสมรรถนะเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ผู้เรียนผู้เรียนผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงบูรณาการสหวิทยาการในรายวิชาสังคมศึกษา
2. เพื่อสร้างการใช้แผนกิจกรรมการเรียนรู้ SMART Community หลังจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงบูรณาการสหวิทยาการ

ระเบียบวิธีวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 รูปแบบการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นแบบการวิจัยแบบก่อรูป (Formative research) โดยการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมิน โดยใช้ข้อมูลเชิงปริมาณประกอบการสังเคราะห์ข้อมูลและการบรรยาย

ขั้นตอนที่ 2 ประชากร

ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระดับอนุบาลและประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 36 คน

ลักษณะของตัวอย่างการศึกษา การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกทำการศึกษากับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 3 จำนวน 36 คน ของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระดับอนุบาลและประถมศึกษา ผู้สอนพบว่าโดยลักษณะของนักเรียนในห้องเรียนมีความหลากหลายทางการเรียนรู้ ศักยภาพที่มีความแตกต่างกัน ประชากรผู้เรียนในห้องเรียนดังกล่าวจึงมีความน่าสนใจในการได้เป็นกลุ่มทดลองกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงบูรณาการสหวิทยาการเพื่อพัฒนาสมรรถนะเพื่อการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ อีกทั้งจำนวนดังกล่าวเป็นจำนวนมีความเหมาะสมกับการศึกษาในแง่ของจำนวนผู้เรียนและระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล รวมไปถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ขั้นตอนที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วย

1. แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง Life in Community
2. กรอบการประเมินสมรรถนะเพื่อการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์

ขั้นตอนที่ 4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลงานวิจัยด้วยตนเอง โดยใช้เครื่องมือที่สร้างขึ้นและได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ต่อไปนี้

1. ส่งแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ประเมินคุณภาพแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา สังคมศึกษาและนำผลการประเมินมาหาค่าเฉลี่ย

2. ดำเนินการจัดการเรียนการสอนตามกระบวนการ การบูรณาการเชิงสหวิทยาการ ในหน่วยการเรียนรู้เรื่อง Life in Community ดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดเรื่องที่จะสอน

ขั้นที่ 2 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

ขั้นที่ 3 กำหนดเนื้อหาย่อย

ขั้นที่ 4 วางแผนการสอน

ขั้นที่ 5 ปฏิบัติการสอน

ขั้นที่ 6 การประเมินผลระดับสมรรถนะเพื่อการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ 5 ระดับ

ขั้นตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์การวิจัย เพื่อพัฒนาสมรรถนะเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ (Transformative Competencies)ของผู้เรียนผ่านการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงบูรณาการสหวิทยาการ และ เพื่อสร้างการใช้แผนกิจกรรมการเรียนรู้ SMART Community การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงบูรณาการสหวิทยาการในรายวิชาสังคมศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระดับอนุบาลและประถมศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยกลุ่มประชากรเป็นผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวนทั้งหมด 36 คน คิดเป็นร้อยละ 100%

สมรรถนะการสร้างสิ่งใหม่ (Creating New Value: CNV) พบว่ากลุ่มประชากร

กลุ่มประชากร 36 คน	ร้อยละ	คะแนน	ระดับสมรรถนะ
0 คน	0%	0	–
0 คน	0%	1	–
12 คน	33%	2	ระดับทักษะ/การคิดรวบยอด
17 คน	47%	3	ระดับมียุทธวิธีในการคิด
7 คน	20%	4	ระดับขยายการคิด

ความรับผิดชอบ (Talking Responsibility: TRE) พบว่ากลุ่มประชากร

กลุ่มประชากร 36 คน	ร้อยละ	คะแนน	ระดับสมรรถนะ
1 คน	3%	0	ระดับคำถามไม่สอดคล้อง
1 คน	3%	1	มีระดับการรับรู้
14 คน	39%	2	ระดับทักษะ/การคิดรวบยอด

13 คน	36%	3	ระดับมียุทธวิธีในการคิด
7 คน	19%	4	ระดับขยายการคิด
สมรรถนะการอยู่ภายใต้ความขัดแย้ง (Reconciling Tensions and Dilemmas: RTD) พบว่ากลุ่มประชากร			
กลุ่มประชากร 36 คน	ร้อยละ	คะแนน	ระดับสมรรถนะ
0 คน	0%	0	–
2 คน	5%	1	มีระดับการรับรู้
8 คน	22%	2	ระดับทักษะ/การคิดรวบยอด
11 คน	31%	3	ระดับมียุทธวิธีในการคิด
15 คน	44%	4	ระดับขยายการคิด

ผลสรุปรวมสมรรถนะเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ (Transformative Competencies)

ระดับของสมรรถนะเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ (Transformative Competencies) หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้แผนกิจกรรมการเรียนรู้ SMART Community ซึ่งมีผลรวมดังนี้

ด้านที่ 1 สมรรถนะการสร้างสิ่งใหม่ (Creating New Value: CNV)

ประชากรเป็นผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวนทั้งหมด 36 คน : แปลความได้ว่า ผู้เรียนระดับมียุทธวิธีในการคิด (3 คะแนน) จำนวน 17 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 47% ซึ่งเป็นจำนวนที่มากที่สุด

ด้านที่ 2 สมรรถนะความรับผิดชอบ (Talking Responsibility: TRE)

ประชากรเป็นผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวนทั้งหมด 36 คน : แปลความได้ว่า ผู้เรียนระดับทักษะ/การคิดรวบยอด (2 คะแนน) จำนวน 14 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 39% ซึ่งเป็นจำนวนที่มากที่สุด

ด้านที่ 3 สมรรถนะการอยู่ภายใต้ความขัดแย้ง (Reconciling Tensions and Dilemmas: RTD)

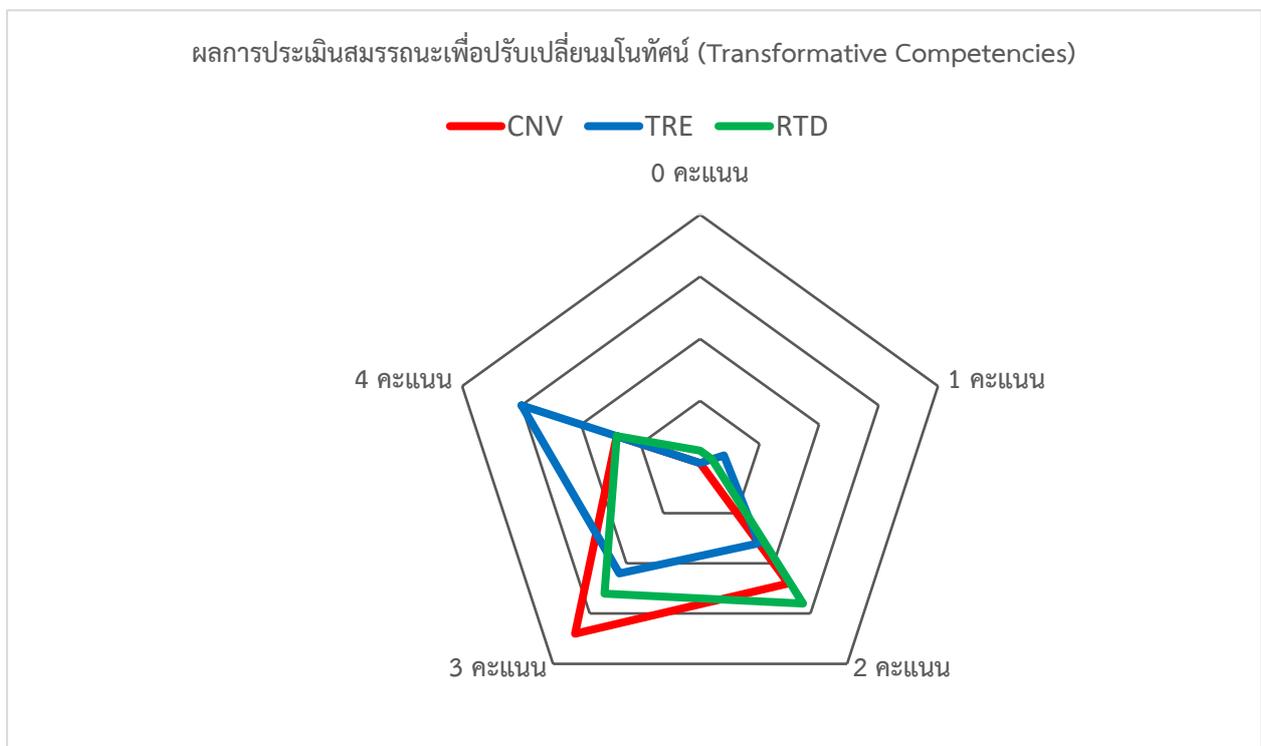
ประชากรเป็นผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวนทั้งหมด 36 คน : แปลความได้ว่า ผู้เรียนระดับขยายการคิด (4 คะแนน) จำนวน 15 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 44% ซึ่งเป็นจำนวนที่มากที่สุด ดังแผนภูมิเรดาร์

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการสรุปผลการวิจัยจากเครื่องมือวิจัย เพื่อนำมาศึกษาวิเคราะห์ผลและนำเสนอในรูปแบบแผนภูมิ และผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

ผลการพัฒนาสมรรถนะเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ผู้เรียนผู้เรียนผ่านการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงบูรณาการสหวิทยาการในรายวิชาสังคมศึกษา สมรรถนะที่ประเมินผลในด้านที่ 1 สมรรถนะการสร้างสิ่งใหม่ (Creating New Value: CNV) ประชากรเป็นผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวนทั้งหมด 36 ผู้เรียนระดับมียุทธวิธีในการคิด จำนวน 17 คน เป็นจำนวนที่มากที่สุด ระดับทักษะ/การคิดรวบยอด จำนวน

12 คน ระดับขยายการคิด จำนวน 7 คน ซึ่งผู้เรียนได้ตอบคำถามผ่านเกณฑ์ระดับคำถามไม่สอดคล้องและระดับการรับรู้ที่เป็นระดับต่ำกว่าระดับข้างต้น ด้านที่ 2 สมรรถนะความรับผิดชอบ (Talking Responsibility: TRE) ผู้เรียนมีระดับทักษะ/การคิดรวบยอดเป็นจำนวนมากที่สุด จำนวน 14 คน ระดับมียุทธวิธีในการคิด จำนวน 13 คน ระดับขยายการคิด จำนวน 7 คน และระดับคำถามไม่สอดคล้องและระดับการรับรู้ ระดับละ 1 คน ด้านที่ 3 สมรรถนะการอยู่ภายใต้ความขัดแย้ง (Reconciling Tensions and Dilemmas: RTD) ผู้เรียนมีระดับขยายการคิด จำนวน 15 คนเป็นจำนวนมากที่สุด ระดับมียุทธวิธีในการคิด จำนวน 11 คน ระดับทักษะ/การคิดรวบยอด จำนวน 8 คน ระดับการรับรู้ จำนวน 1 คน และไม่มีผู้เรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์ในระดับคำถามไม่สอดคล้อง

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้เรียนมีการพัฒนาสมรรถนะเพื่อปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ผู้เรียนผู้เรียนผ่านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงบูรณาการเชิงสหวิทยาการในรายวิชาสังคมศึกษา ซึ่งมีประชากรเป็นผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3 จำนวนทั้งหมด 36 คนการประเมินผลในด้านที่ 1 สมรรถนะการสร้างสิ่งใหม่ (Creating New Value: CNV) ผ่านข้อคำถามที่ว่า “หากนักเรียนได้ย้ายชุมชนใหม่จะแก้ปัญหาจากชุมชนที่เคยอยู่อย่างไร” การตอบคำถามของผู้เรียนระดับมียุทธวิธีในการคิดเป็นจำนวนมากที่สุด แปลความได้ว่า ผู้เรียนสามารถระบุปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีเหตุผล สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ในการสร้างและพัฒนาสิ่งต่าง ๆ เพื่อแก้ปัญหาโดย วิธีที่เป็นไปได้และเป็นขั้นตอนได้อย่างเป็นรูปธรรม ถัดมาในด้านที่ 2 สมรรถนะความรับผิดชอบ (Talking Responsibility: TRE) ผ่านข้อคำถามที่ว่า “หากผู้นำชุมชนตัดสินใจผิดพลาด นักเรียนคิดว่าใครจะ

รับผิดชอบการตัดสินใจ” การตอบคำถามของผู้เรียนมีระดับทักษะ/การคิดรวบยอดเป็นจำนวนมากที่สุด แปลความได้ว่า ผู้เรียนแสดงความรับผิดชอบ แต่เพราะได้รับความกดดันจากรอบข้างมากกว่าความรู้สึกว่า ต้องรับผิดชอบต่อตนเอง และด้านที่ 3 สมรรถนะการอยู่ภายใต้ความขัดแย้ง (Reconciling Tensions and Dilemmas: RTD) ผ่านข้อคำถามที่ว่า “หากสมาชิกในชุมชนมีความขัดแย้งเรื่องของพื้นที่อยู่อาศัยนักเรียนจะ ทำอย่างไร” การตอบคำถามของผู้เรียนมีระดับขยายการคิดเป็นจำนวนมากที่สุด แปลความได้ว่า ผู้เรียน สามารถจัดการความขัดแย้ง โดยวิธีการให้ความร่วมมือทำความเข้าใจระหว่างคู่ขัดแย้ง รับฟังความต้องการหรือสื่อสารกับผู้อื่นหรือกลุ่มอื่นอย่างจริงจัง และร่วมกัน ระดมความคิดหาทางออกที่สามารถ ตอบสนองความต้องการของทุกฝ่าย บนพื้นฐานการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์

โดยผลการศึกษา ชลันดา พจนาและคณะ (2565) บางข้อคำถามมีความตึงเครียดเกินไป อันจะ ก่อให้เกิดความคลาดเคลื่อนจากการประเมินได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยชิ้นนี้บางข้อคำถาม กลุ่ม ประชากรบางกลุ่มเกิดความตึงเครียด มีแนวโน้มเกิดความคลาดเคลื่อนในการแปลผล ส่วนผลของ การศึกษา Rusyati (2021) ผู้เรียนสามารถไม่สามารถตอบสนองของข้อคำถาม “ใช้วิธีแก้ปัญหาใหม่ ๆ เมื่อ มีปัญหาหรือประเด็นในการเรียน” ซึ่งกลุ่มประชากรในงานวิจัยของผู้วิจัยสามารถตอบคำถามโดยอยู่ใน ระดับมียุทธวิธีในการคิดซึ่งมีสมรรถนะที่สูงกว่างานวิจัยที่อ้างอิง แต่อย่างไรก็ตามการศึกษาของ Hayashi Masami (2019) ผลการวิจัยการประเมินกิจกรรมของชั้นเรียนผ่าน Video Analysis สามารถประเมิน สมรรถนะจากกิจกรรมดังกล่าวได้ในชั้นเรียนของทุกช่วง ในทุกช่วงชั้นตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 โดยงานวิจัยของผู้วิจัยยังไม่สามารถยืนยันถึงการใช้กรอบการประเมินในทุกระดับชั้น เนื่องจากยังไม่ได้ทดลองใช้ในกลุ่มประชากรที่มีจำนวนมากขึ้น

ซึ่งการส่งเสริมสมรรถนะเพื่อการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ (Transformative Competencies) ตาม แนวคิดเข็มทิศการเรียนรู้ 2030 ของ OECD (OECD Learning Compass 2030) ตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับปี 2030 (Sustainable Development Goals for 2030) ขององค์การสหประชาชาติ (United Nations: UN) ส่วนสำคัญในเข็มทิศการเรียนรู้ 2030 ของ OECD คือสมรรถนะเพื่อการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ (Transformative Competencies) เป็นกุญแจสำคัญที่ตอบสนองต่อความคาดหวังและเป้าหมายในการ พัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระดับอนุบาลและประถมศึกษา เช่นเดียวกับ วิสัยทัศน์ขององค์การยูนิเซฟแห่งประเทศไทยที่เล็งเห็นถึงการลงทุนในการพัฒนาเด็กและเยาวชน เพื่อการ พัฒนาอย่างยั่งยืนและเท่าเทียมของประเทศไทย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. กลุ่มประชากรผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระดับอนุบาล และประถมศึกษา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ตัวอย่างการศึกษาคือ ผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1/3

จำนวนทั้งหมด 36 คน ซึ่งผู้เรียนส่วนใหญ่มีองค์ความรู้ที่ใกล้เคียงกัน ดังนั้นหากนำไปใช้ต่อไป ผู้สอนจำเป็นจะต้องวิเคราะห์ผู้เรียนก่อนนำไปพัฒนาเป็นแผนการเรียนรู้

2. กรอบการประเมินสมรรถนะเพื่อการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ที่ได้หยิบยกจาก ชลันดา พจนาคณะ ซึ่งผู้วิจัยนำมาวัดและประเมินผลโดยปรับข้อมูลและรายละเอียดในกรอบการประเมินให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนและสอดคล้องกับค่าการประเมินความสอดคล้อง (Index of consistency: IOC) การนำไปใช้ต่อไปในครั้งถัดไปผู้สอนอาจปรับข้อมูลหรือรายละเอียดให้สัมพันธ์กับบริบทของผู้เรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งถัดไป

1. จากผลการวิจัยเพื่อพัฒนาสมรรถนะและเพื่อสร้างการใช้แผนกิจกรรมการเรียนรู้รายวิชาสังคมศึกษา เรื่อง การบูรณาการแบบสหวิทยาการ ส่งเสริมสมรรถนะเพื่อการปรับเปลี่ยนมโนทัศน์ (Transformative Competencies) ในรายวิชาสังคมศึกษา ผู้สอนสามารถนำวิจัยชิ้นนี้เป็นแนวทางเพื่อไปพัฒนาต่อในกลุ่มสาระอื่น ๆ ได้

2. ควรมีการสร้างแผนการจัดการเรียนการสอนให้มีความละเอียดในแต่ละขั้นตอน เพื่อจะสามารถชี้ให้เห็นถึงกระบวนการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนได้ และ อาจเพิ่มวิธีหรือรูปแบบการจัดการเรียนการสอนมาใช้ในการทำวิจัยเพื่อเป็นข้อมูลให้ผู้สอนได้อย่างถึงหรือนำไปใช้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ. (2544). *การบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: กรมการศาสนา.
- กุลิสรา จิตรชญาวนิช. (2562). *การจัดการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดิเรก วรรณเศียร. (2560). *MACRO model: รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21*. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2565, จาก <https://shorturl.asia/1q9d0>
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2546). *นวัตกรรมการศึกษา ชุดการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ*. กรุงเทพฯ: ชาร์อักขร.
- ธีระชัย บุรณโชติ. (2541). *การเรียนการสอนแบบ บูรณาการ: ทักษะของผู้เชี่ยวชาญ, ในรวมบทความ บทเรียน: นวัตกรรมจากโครงการ* หน้า 28 – 33. กรุงเทพฯ: สำนักงาน
- พาณี เรืองวิสัย. (2549). *ผลการสอนแบบบูรณาการวิชาวิทยาศาสตร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของพืชของ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านดอนปล่อง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- เพราพรธณ โกมลมาลย์. (2541). *หลักสูตรการเรียนการสอนแบบบูรณาการ รัฐฟลอริดา ประเทศสหรัฐอเมริกา*. *วิชาการ*, 1(11), 65– 73.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). *แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง*. กรุงเทพฯ: แอลทีเพรส.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2549). *เอกสารประกอบการสอน วิชานวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2018). *เป้าหมายการจัดการเรียนการสอนสู่สมรรถนะการอยู่ในสังคมโลก*. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2565, <https://pisathailand.ipst.ac.th/issue-2018-27/>
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2022). *เกี่ยว PISA*. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2565, จาก <https://pisathailand.ipst.ac.th/about-pisa/>
- สิริพัทธ์ เจษฎาวโรจน์. (2546). *การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: บั๊ค พอยท์.
- อรทัย มูลคำ และ สุวิทย์ มูลคำ. (2544). *Child center: Storyline method: การบูรณาการและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เล่ม 2*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์.
- อัศววัฒน์ ศรีสวัสดิ์ และ โชคชัย ยืนยง, (2564). การส่งเสริมวิทยาศาสตร์ศึกษาสู่การปรับเปลี่ยนมโนทัศน์การเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาในอนาคตตามแนวคิดเข็มทิศการเรียนรู้ 2030 ของ OECD. *วารสารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู*, 1(2), 138–155.
- อัญชลี สารรัตน์. (2542). การศึกษาแบบบูรณาการ (Integrative Education) ส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน, 8(3), 1 – 6.
- เอกราช ดีเลิศ. (2552). *ผลของการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง โภชนาการ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิวัจ เตลานี. (2562). การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21. สืบค้นเมื่อ 12 มีนาคม 2565, จาก <https://shorturl.asia/j3f4P>
- Clark, C.M. & Wilson, A. (1991). Context and Rationality in Mezirow's Theory of Transformational Learning. *Adult Education Quarterly*, 41, 75 – 91
- Cranton, P. (1994). *Understanding and Promoting Transformative Learning*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Gardner, H. (1993). *Multiple intelligences: The theory and practice*. New York: Basic Books.
- Hake, R. R. (1998). Interactive-engagement versus traditional methods: A six-thousand student survey of mechanics test data for introductory physics courses. *American Journal of Physics*, 66(1), 64–74.
- Mezirow J.D. & Associates. (2000). *Learning as Transformation*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Shimajima, Yasuko & Hayashi, Masami & Sugimori, Shinkichi & Fuse, Azusa & Xiaoyu, Yuan. (2019). Transformative Competencies to be Nurtured in Japanese Elementary School Classroom Activities. *OECD Learning Compass*, 18, 105–118.
- Taylor, E. (1998). *The Theory and Practice of Transformative Learning: A Critical Review*. Columbus, OH: ERIC Clearinghouse on Adult, Career and Vocational Education, Ohio State University.
- UNESCO. (1981). *Integrating Subject Areas in Primary Education Curriculum*. Bangkok: Report Finalization Meeting.